09/11/2019

Η Οσία Θεοκτίστη και οι πειρατές

/ Βίοι Αγίων

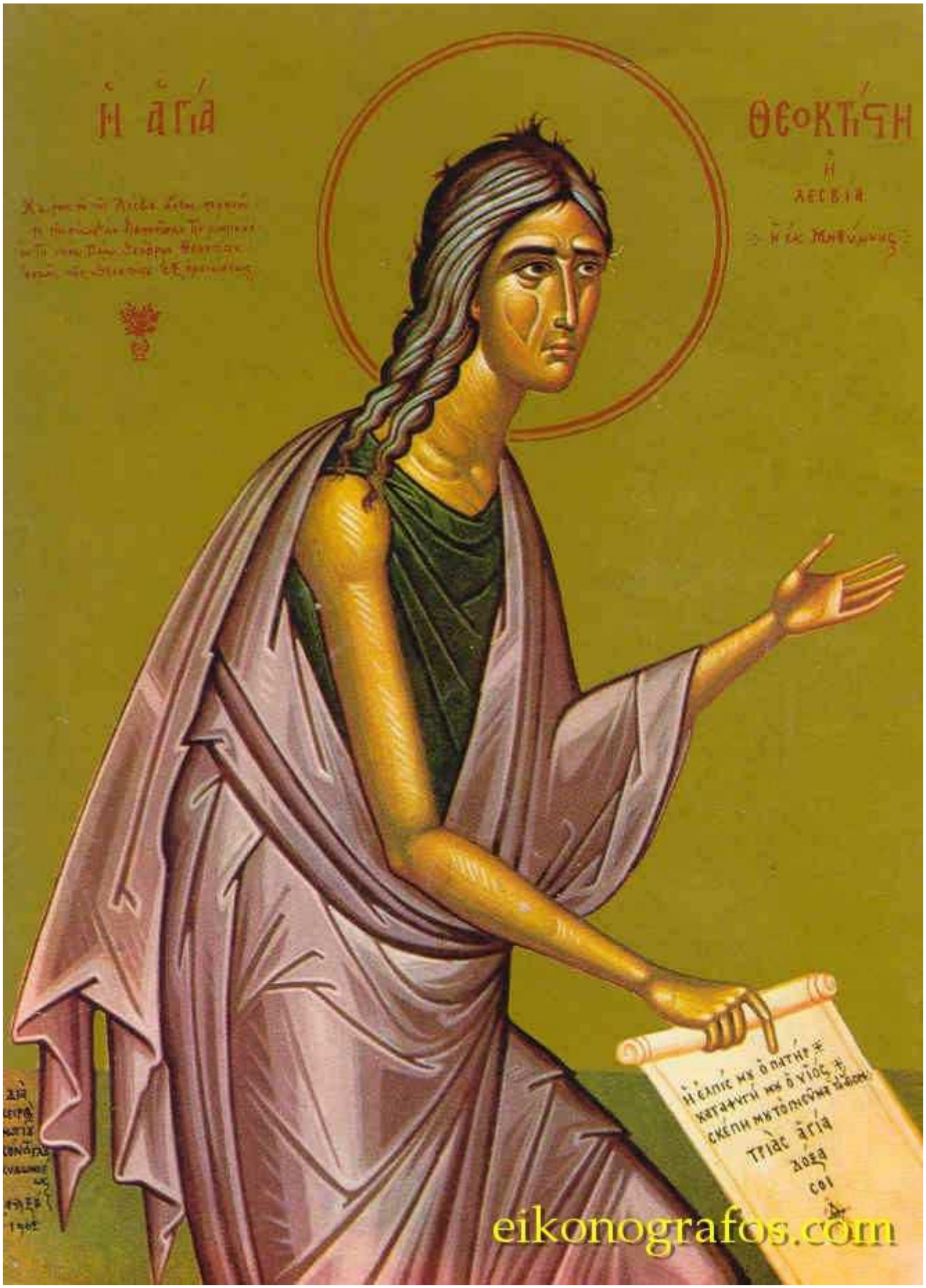
Η ΑΓΙΑ
ΘΕΟΚΤΗΣΤΗ
Η
ΛΕΣΒΙΑ
Η ΕΞ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
Η ΕΛΠΙΣ ΜΟΥ Ο ΠΑΤΗΡ
ΚΑΤΑΦΥΓΗ ΜΟΥ Ο ΥΙΟΣ
ΣΚΕΠΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗΝ ΔΟΞΗ
ΤΡΙΑΣ ΑΓΙΑ
ΔΟΞΑ
ΣΟΙ
eikonografos.com

Η Οσία Θεοκτίστη η Λέσβια τιμάται από την Εκκλησία μας κάθε χρόνο στις 9 Νοεμβρίου. Η Κάρα και μέρος των Λειψάνων της Αγίας βρίσκονται στη Μονή Λευκάδος Ικαρίας. Μία εκ των χειρῶν της Αγίας βρίσκεται στον Ιερό Ναό Παναγίας Εκατονταπυλιανής Πάρου. Απότμημα του Ιερού Λειψάνου της Αγίας βρίσκεται στην Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Νικητών Καβάλας.

Σημαντικές μαρτυρίες για την ζωή και το έργο της Οσίας Θεοκτίστης μας παρέχει ο άγιος Συμεών ο Μεταφραστής, που υπήρξε σύγχρονός της.

Η Αγία Θεοκτίστη καταγόταν από την αρχαία πόλη της Λέσβου Μήθυμνα. Νωρίς έμεινε ορφανή και από τους δύο γονείς της. Την ανατροφή και προστασία της ανέλαβαν οι συγγενείς της. Ένεκα του ότι είχε πικρή πείρα της ορφάνιας, αισθάνθηκε ιδιαίτερη συμπάθεια για τα ορφανά, τα οποία βοηθούσε με κάθε τρόπο. Είχε πολλή πίστη και αγάπη για τον Χριστό. Γι’ αυτό και περιφρόνησε όλα τα εγκόσμια και ολοκληρωτικά στράφηκε προς αυτόν. Έγινε μοναχή και μάλιστα ίδρυσε και Ιερή Μονή, στη οποία συγκέντρωσε πολλές ευσεβείς νέες, που με την ζωή και το φιλάνθρωπο έργο τους έτρεφαν πνευματικά και υλικά όλους τούς αναξιοπαθούντας.

Η αγία Θεοκτίστη τις μεγάλες αρετές της χριστιανικής πίστεως και της αγάπης μετέφραζε καθημερινά σε έργα. Συνέτρεχε στις ανάγκες των πιστών και παράλληλα εκήρυττε τον Χριστό, κάνοντας και ιεραποστολή. Ήταν δεκαοκτώ ετών όταν κάποια μέρα της εβδομάδος του Πάσχα πήγε να επισκεφθεί την αδελφή της σε κάποιο χωριό. Όμως τότε έκαναν επιδρομή στη Λέσβο Άραβες Πειρατές, με αρχηγό τον Νήσιρη. Επέδραμαν με άγριο τρόπο. Επέφεραν τρομερές καταστροφές και προέβησαν σε αιχμαλωσίες. Μεταξύ των αιχμαλώτων νεανίδων ήταν και η Θεοκτίστη.

Μετά τις βιαιοπραγίες τους ανεχώρησαν. Την επόμενη όμως ημέρα, ένεκα της μεγάλης θαλασσοταραχής, αναγκάστηκαν να αγκυροβολήσουν στο φυσικό λιμάνι της Πάρου, δηλαδή στη Νάουσα της Πάρου. Εκεί απεβίβασαν τις αιχμάλωτες νέες στην ξηρά και σκεφτόταν για την πώλησή τους. Τότε, η αγία Θεοκτίστη κατόρθωσε να ξεφύγει της προσοχής τους και να φύγει. Ύστερα από πολύ κοπιαστική πορεία αποστάσεως δέκα περίπου χιλιομέτρων, μέσω δάσους και αγρίων περιοχών, έφθασε στη Παροικιά, σημερινή πρωτεύουσα της Πάρου και στον περίφημο Ιερό Ναό της Παναγίας της Εκατονταπυλιανής που είναι κτίσμα του 4ου αιώνος από την αγία Ελένη.

Η ίδια η αγία Θεοκτίστη την πορεία της από την Νάουσα στην Παροικιά περιγράφει ως εξής σύμφωνα με την εξιστόρηση των κατ’ αυτών από τον Συμεών Μεταφραστή.

“Αφού επαραμέρησα εισήλθον εις το δάσος και περιεπάτησα τόσον, όπου εκαταξέσχισα από το ξύλο και τους λίθους τους πόδας μου. Όθεν έφθασα ως αποθαμένη, μη δυναμένη από τον πόνον να στέκωμαι”.

Οι πειρατές ασφαλώς θα την ανεζήτησαν. Αλλ’ αφού δεν την εβρήκαν, ανεχώρησαν. Η οσία Θεοκτίστη είχε απαλλαγεί. Από τότε λοιπόν αυτή έζησε στον Ιερό Ναό της Εκατονταπυλιανής και για 35 ολόκληρα χρόνια, κακοπαθώντας, ασκούμενη και μαχόμενη εναντίον της πείνας, του ψύχους και του καύσωνος. Η τροφή της ήταν χόρτα και άγρια φυτά. Και όπως μας διηγείται ο Συμεών ο μεταφραστής, ουδέποτε στο χρονικό αυτό διάστημα την είδε άνθρωπος. Προφανώς κρυβόταν. Περνούσε τις μέρες της με προσευχές, αγρυπνίες και νηστείες. Όλη της την ζωή την είχε εναποθέσει στην πρόνοια του Θεού και στην προστασία της Θεοτόκου.

Μετά την παρέλευση των τριάντα πέντε αυτών ετών, πέρασαν από την Πάρο κάποιοι κυνηγοί, οι οποίοι έφθασαν στην Παροικιά. Ένας από αυτούς ήρθε στον Ναό της Εκατονταπυλιανής για να προσευχηθεί και συνάντησε την Αγίαν, η οποία του εξιστόρησε την ιστορία της. Το θέαμα που συνάντησε ο κυνηγός αυτός ήταν θαυμαστό και εξαίσιο γιατί:

“Οι τρίχες της κεφαλής της Αγίας ήταν λευκές, το δε πρόσωπο της είχε σκούρο χρώμα. Σάρκες καθόλου δεν φαινόταν, μα μόνο ένα δέρμα το οποίο συνείχε και συγκρατούσε τους αρμούς των νεύρων και των οστέων”. Το σώμα της έμοιαζε πιο πολύ με σκιά παρά με ανθρώπινο σώμα.”

Η αγία Θεοκτίστη, αφού με την όλη της ζωή και την αγγελική της πολιτεία εδόξασε τον Θεό, και αφού μας άφησε αθάνατα ίχνη παραδείγματος αληθινής χριστιανής και οσίας και αφού μετέλαβε των αχράντων μυστηρίων, άφησε τον κόσμο το αυτό έτος 889 στον Ιερό Ναό της Εκατονταπυλιανής. Το άγιο λείψανό της παρέλαβαν οι κάτοικοι της νήσου Ικαρίας. Τμήμα του αγίου της λειψάνου υπάρχει στην Μήθυμνα της Λέσβου. Στην Πάρο και στον Ιερό ναό της Εκατονταπυλιανής σώζεται επίσης τμήμα του λειψάνου της χειρός της. Στην είσοδο του ιστορικού αυτού Ιερού Ναού και αριστερά όπως εισερχόμαστε, ευρίσκεται ο τάφος της.

Η μνήμη της τελείται την 9η Νοεμβρίου, πανηγυρικώς και πανδήμως στον μεγαλοπρεπή Ι. Ναό της Παναγίας Εκατονταπυλιανής Πάρου.

Ωσαύτως εορτάζει την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου, κατά την καθιερωθείσα προσφάτως Σύναξη των Πέντε Αγίων της Παροναξίας, η οποία τελείται στον νεόδμητο Ναό των Ναξίων Αγίων Νικοδήμου του Αγιορείτου και Νικολάου του Πλανά, στην πόλη της Νάξου.

Ακόμη, την Τρίτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου στην Πάρο, όπου επίσης τελείται η Σύναξη των Αγίων.

Επιμέλεια κειμένου: Αρχιμ. Αλέξανδρος Μοστράτος,

Ιεροκήρυξ – Πρωτοσυγκελλεύων Ι. Μητροπόλεως Παροναξίας.